

Szeliga, Marcin

Wyniki ratowniczych badań wykopaliskowych na stanowisku 30 w Husynnem, pow. hrubieszowski, w 2005 roku

Archeologia Polski Środkowowschodniej 8, 173-180

2006

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

MARCIN SZELIGA

WYNIKI RATOWNICZYCH BADAŃ WYKOPALISKOWYCH NA STANOWISKU 30 W HUSYNNEM, POW. HRUBIESZOWSKI, W 2005 ROKU

Stanowisko 30 w Husyнным, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie (AZP 86-95/68) położone jest na północno-wschodnich rubieżach Kotliny Hrubieszowskiej, stykających się bezpośrednio z południową granicą Grzędy Horodelskiej. Pod względem fizjograficznym obydwie jednostki wchodzi w skład Wyżyny Wołyńskiej, której polska część określana jest również mianem Zachodnio-wołyńskiej (J. Kondracki 1998, s. 295). Stanowisko zlokalizowane jest w obrębie terasy nadzalewowej doliny Bugu, na lessowym wyniesieniu o nieznacznej ekspozycji południowej z odchyleniami w kierunkach południowo-zachodnim, zachodnim, południowo-wschodnim i wschodnim (ryc. 1). Obecnie cypel otaczają od południa, wschodu i zachodu dwa niewielkie kanały melioracyjne. Pokrywą glebową stanowią czarnoziemy wytworzone na lessach, zalegających bezpośrednio na podłożu górnokredowym (R. Turski, S. Uziak, S. Zawadzki 1993, s. 34; J. Kondracki 1998, s. 296).

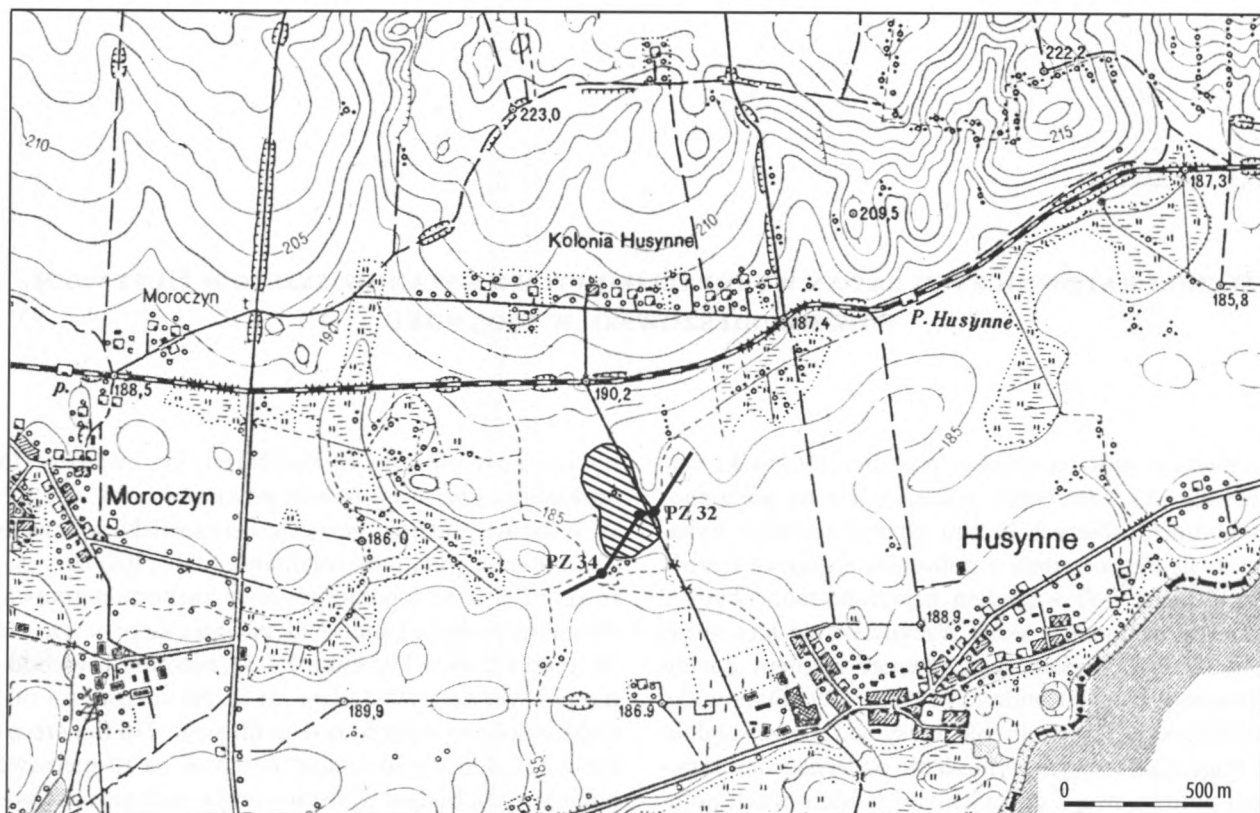
Stanowisko odkryte zostało przez Wacława Panasiewicza w latach 80. XX w. Zweryfikował i zewidencjonował je w 1988 r. Wiesław Koman, w trakcie badań powierzchniowych w ramach AZP. Poszukiwania te dostarczyły znacznej, choć obecnie bliżej nieokreślonej, ilości wyrobów krzemienych oraz fragmentów ceramiki, dokumentujących bogate i różnorodne kulturowo osadnictwo pradziejowe oraz wczesnośredniowieczne. Materiały zabytkowe, pozyskane z powierzchni kilkunastu hektarów, określone zostały wówczas jako pozostałości osad z neolitu (kultura lubelsko-wołyńska, kultura pucharów lejkowatych), epoki brązu (m.in. kultura strzyżowska, kultura trzciniecka), okresu wpływów rzymskich oraz wczesnego średniowiecza (VI-XII w.). Zwrócono również uwagę na sukcesywnie postępującą jego degradację, wynikającą ze stosowania w czasie prac polowych głębokiej orki.

Wiosną 2005 r., w związku z planowaną instalacją gazociągu łączącego Zosin z Hrubieszowem, zagrażającą zniszczeniem południowej części stanowiska, niezbędnym stało się przeprowadzenie badań wykopaliskowych o charakterze ratowniczym (A. Zakościelna 2006). Prace skoncentrowane w strefie objętej inwe-

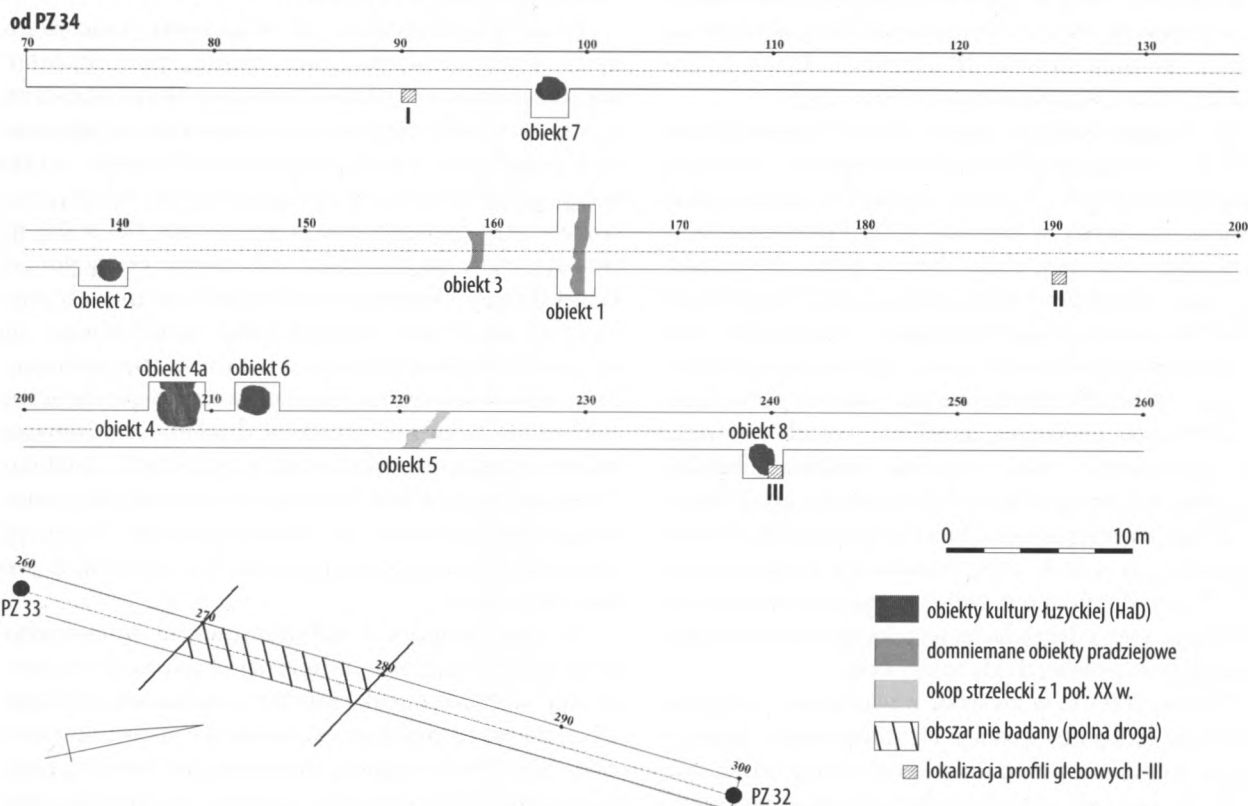
stycją trwały od 1 do 18 kwietnia i doprowadziły do odsłonięcia obszaru o łącznej powierzchni ok. 482 m². W systemie podziału gazociągu stanowisko lokowało się pomiędzy punktami załamania (dalej: PZ) rury gazowej nr 34 a 32. Jego południowo-zachodnia granica, określona podczas badań AZP, znalazła się przy tym ok. 70 m od PZ 34 w kierunku PZ 33, natomiast wschodnia pokryła się z PZ 32 (ryc. 1; 2). Na całym tym odcinku założono wykop (nr I) o długości 230 m i szerokości 2 m, który podzielono następnie na 10-metrowe odcinki (23), będące podstawowymi jednostkami podziału badanej przestrzeni stanowiska (ryc. 2). W razie konieczności – gdy zarysy obiektów uchwycono tylko fragmentarycznie – wykop poszerzano, aby odsłonić i wyeksplorować je w całości.

Przed przystąpieniem do właściwych prac ziemnych przeprowadzono weryfikację powierzchniową stanowiska, w efekcie której pozyskano nieliczne, a przy tym mało diagnostyczne materiały ceramiczne oraz pojedyncze wyroby krzemienne. Ponadto, w celu wstępnego rozpoznania sytuacji stratygraficznej, wykonano trzy przegłębienia o wymiarach 0,5 x 0,5 m, zlokalizowane na 90, 190 i 240 metrze bieżącym od PZ 34 (ryc. 2). Odsłonięte profile glebowe ukazały analogiczne sekwencje stratygraficzne, rozpoczynając się od poziomu próchnicznego o barwie czarno-szarawo-brunatnej, dzielącego się na warstwę orno-próchniczną oraz czarnoziem nienaruszony działalnością rolniczą, którego miąższość oscylowała w granicach 22-40 cm. Czarnoziem przechodził następnie w wyraźnie jaśniejszy poziom przemyciowy o miąższości ok. 17-35 cm, zalegający bezpośrednio na skale macierzystej, tj. jasnożółtym lessie.

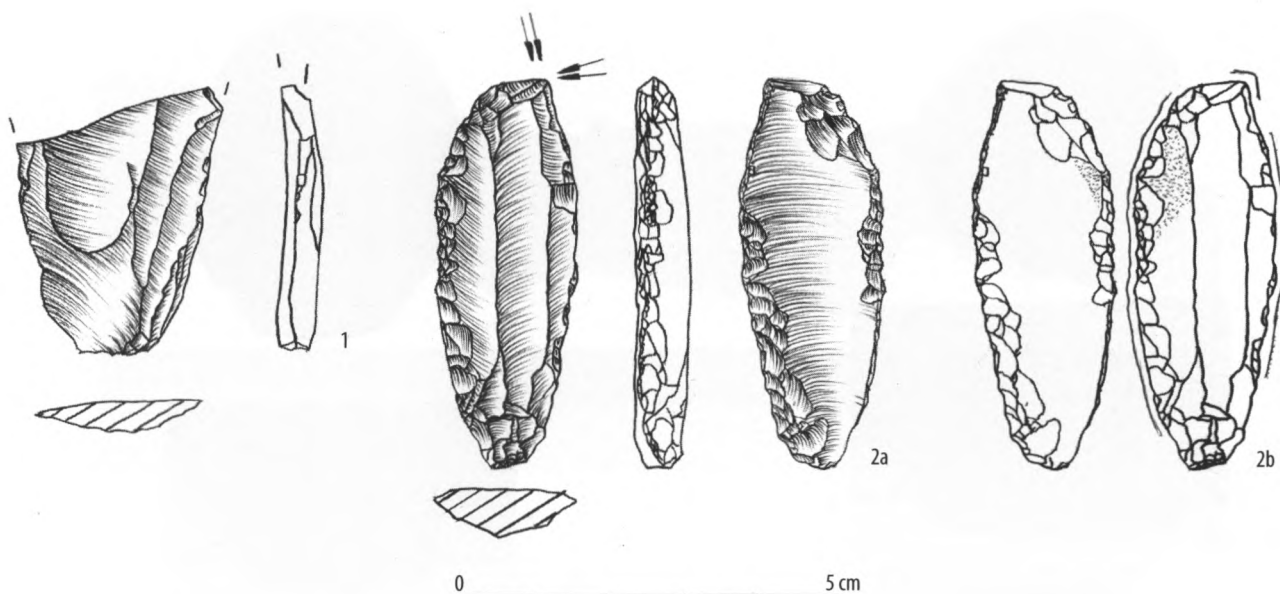
Po mechanicznym odhumusowaniu powierzchni wykopu przystąpiono do ręcznej eksploracji nienaruszonej współczesną orką warstwy czarnoziemiu. W trakcie tych prac pozyskano stosunkowo nieliczne materiały zabytkowe w postaci fragmentów ceramiki, polepy, metalu, szkła oraz kości zwierzęcych. Sporadycznie odnotowano także wyroby krzemienne, wśród których na uwagę zasługują: proksymalny fragment dużego

Ryc. 1. Husynne, pow. Hrubieszów, stan. 30. Lokalizacja stanowiska wraz z przebiegiem gazociągu w jego obrębie: PZ – punkty załamania rury gazowej (fragment mapy w skali 1:25 000. Powiat Hrubieszów. Województwo lubelskie. Wydawca – Zarząd Topograficzny Szt[abu]. Gen[eralnego]. Warszawa 1965).

Ryc. 2. Husynne, pow. Hrubieszów, stan. 30. Plan sytuacyjny wykopu I z lokalizacją odkrytych obiektów. Rys. M. Szeliga.

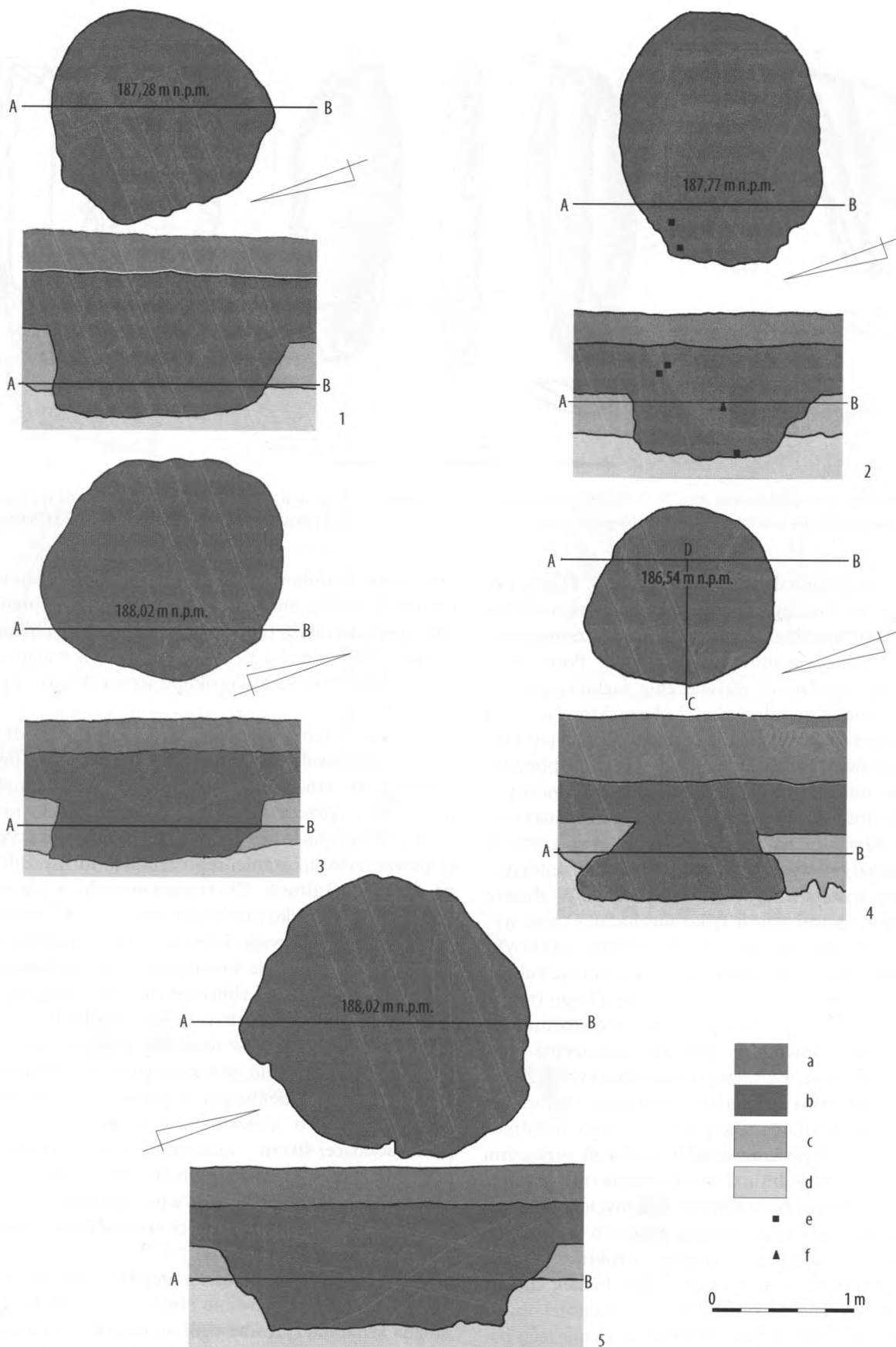
Ryc. 3. Husynne, pow. Hrubieszów, stan. 30. 1. Zabytki z krzemienia wołyńskiego: 1 – fragment wióra; 2a – rylec klinowaty na wiórowcu; 2b – lokalizacja wyświecenia oraz zasięg intensywnego zniszczenia (starcia) wierzchołka rylca oraz krawędzi bocznych. Rys. M. Szeliga.

wióra noszący ślady dwupiętowości (ryc. 3: 1) oraz rylec klinowaty boczny na obu stronach retuszowanym wiórowcu, powstałym z przerobienia wcześniejszego segmentu narzędzia żniwnego (ryc. 3: 2a). Pozostałością tego jest obustronne wyświecenie, zachowane fragmentarycznie w dystalnej części okazu, które w dużej mierze zniszczone zostało przez retusz formujący krawędź wiórowca (ryc. 3: 2b). Okaz ten cechuje ponadto niezwykle intensywne spracowanie krawędzi bocznych oraz obecność sinoniebieskiej patyny, ujawniającej się przede wszystkim na stronie spodniej oraz graniach międzynegatywowych. Obydwa zabytki krzemienne wykonane zostały z surowców wołyńskich. W zbiorze materiałów ceramicznych tylko nieznaczna część wykazała cechy umożliwiające ich precyzyjniejszą klasyfikację chronologiczno-kulturową, reprezentując kulturę malicką, kulturę łużycką z okresu halsztackiego (ryc. 6: 2, 4), okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze oraz okres nowożytny. Metrykę nowożytną mają również nieliczne fragmenty przedmiotów żelaznych oraz ułamki szkła. Materiały zabytkowe najliczniej wystąpiły na stoku opadającym w kierunku południowo-zachodnim (głównie między metrami biejącymi 80 a 150) oraz na kulminacji wyniesienia (między m.b. 190 a 240). Nie tworzyły przy tym żadnych wyraźnych koncentracji, co – przy bardzo trudnych warunkach obserwacji wynikających z barwy i struktury czarnoziemu – uniemożliwiło na tym etapie badań, choćby tylko hipotetyczne, zasygnalizowanie obecności obiektów. Sytuacja uległa poprawie w trakcie eksploracji poziomu przemyciowego, a niekiedy dopiero po odsłonięciu stropu calca lessowego. W obrębie tych struktur, odkryto wyraźne zarysy dziewięciu obiektów archeo-

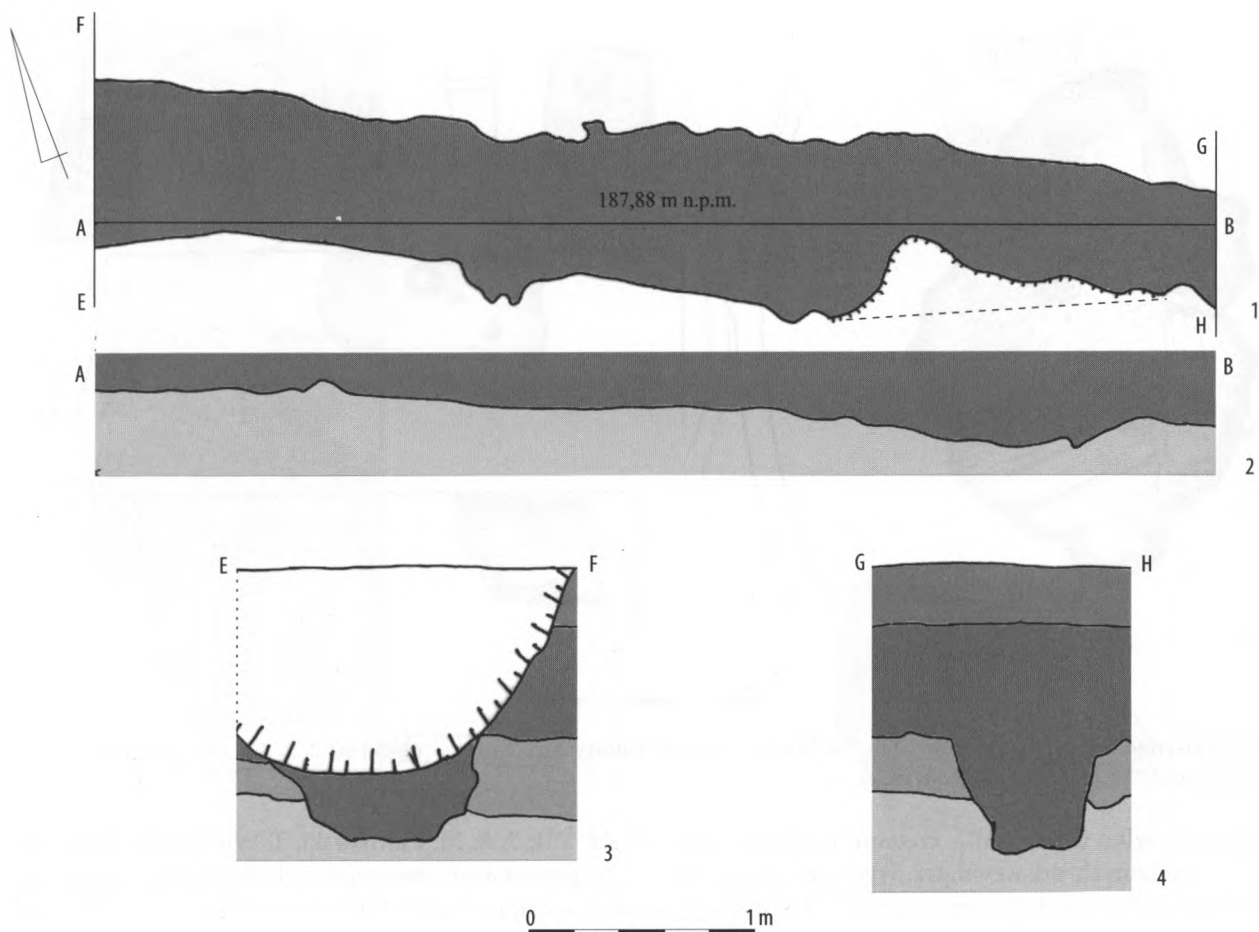
logicznych, rozlokowanych głównie na kulminacji wyniesienia. Wśród nich osiem to relikty pradziejowych jam gospodarczych (obiekty nr 2, 4, 4a, 6, 7, 8) oraz rowów (obiekty nr 1 i 3), zaś jeden (nr 5) jest najprawdopodobniej pozostałością okopu strzeleckiego z 1 poł. XX w. (ryc. 2).

Wszystkie jamy gospodarcze na poziomie odkrycia manifestowały się mniej lub bardziej owalnym zarysem o zróżnicowanych wymiarach, zamykających się w przedziale od 1,3 x 1,3 m (obiekt nr 7) do 2 x 2 m (obiekt nr 4). W przekrojach wykazywały pewne zróżnicowanie, reprezentując formy zbliżone do prostokątnych lub trapezowatych, o płaskich (ryc. 4: 4, 5) lub lekko nieckowatych (ryc. 4: 1, 2) dnach. Wypełniska cechowała jednolita, nie stratyfikowana struktura, o barwie intensywnie czarnobrunatnej, kolorystycznie bardzo zbliżonej do nakrywającego je czarnoziemu. Podobieństwo to uniemożliwiło precyzyjne określenie zarysów obiektów powyżej poziomu brunatnienia i sprawiło, że w rzeczywistości zarejestrowano jedynie przydenne partie pierwotnych obiektów gospodarczych, o niewielkiej – sporadycznie tylko przekraczającej 40 cm – miąższości. Analizę przebiegu granic obiektów utrudniały dodatkowo bardzo liczne zaburzenia wywołane intensywną działalnością gryzoni, której obfite pozostałości stwierdzono również w obrębie samych wypełnisk.

Pod względem zawartości materiałów zabytkowych, niemal wszystkie omawiane obiekty (nr 2, 4, 4a, 6, 7) można scharakteryzować ogólnie jako bardzo ubogie. W obrębie ich wypełnisk odkryto bowiem tylko nieliczne (nie przekraczające z reguły 10 egzemplarzy) zabytki ruchome, reprezentowane przede wszystkim

Ryc. 4. Husynne, powiat Hrubieszów, stan. 30. Rzuty poziome i profile obiektów kultury łużyckiej: 1 – obiekt nr 2; 2 – obiekt nr 8; 3 – obiekt nr 6; 4 – obiekt nr 7; 5 – obiekt nr 4; a – humus współczesny; b – czarnobrunatna próchnica; c – ciemnobrunatna próchnica z żółtym lessem; d – jasnożółty less calcowy; e – fragmenty polepy; f – fragment ceramiki. Rys. R. Galej.

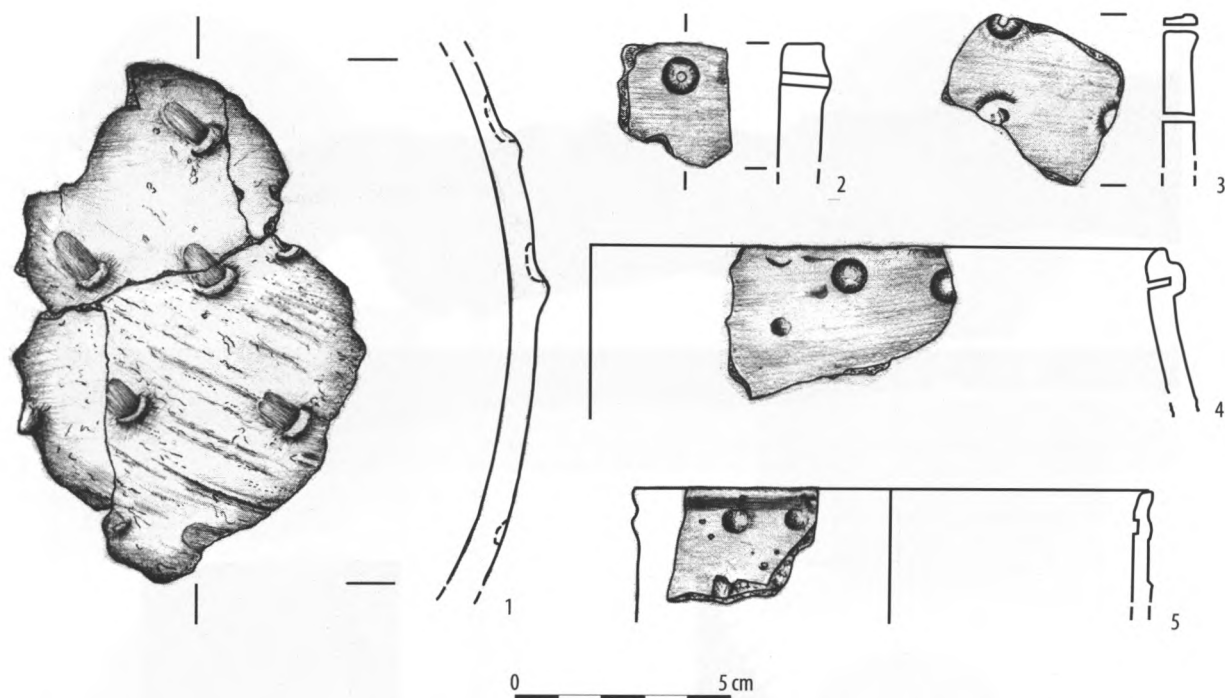

Ryc. 5. Husynne, powiat Hrubieszów, stan. 30. Obiekt nr 1 na poziomie odkrycia: 1 – rzut poziomy; 2 – profil podłużny; 3-4 – profile poprzeczne. Oznaczenia warstw jak na ryc. 4. Rys. M. Szeliga.

przez fragmenty ceramiki pochodzące z różnych partii naczyń, a w mniejszym stopniu przez ułamki polepy oraz pojedyncze kości zwierzęce. Niekiedy, jak w przypadku obiektu nr 2, z kilku fragmentów udało się wykleić większe części naczyń (ryc. 6: 1). Od powyższej charakterystyki wyraźnie odbiega inwentarz obiektu nr 8 (ryc. 4: 2), w którym odkryto 36 fragmentów ceramiki pochodzących przynajmniej z trzech naczyń (ryc. 7), liczne bryły polepy oraz odłupek z krzemienia wołyńskiego. Materiały te pozyskane zostały na różnych poziomach jamy, jednak najliczniej koncentrowały się w jej partii przydennej. Ponad połowa wszystkich fragmentów ceramiki wykleiła się, umożliwiając odtworzenie pierwotnego kształtu naczynia na całej jego wysokości. Zrekonstruowana forma (ryc. 7: 1) to baniasty garnek o nieco wklęsłym dnie, z wygładzoną szyjką oraz chropowaconym brzuścem i częścią przydenną. Obecność ornamentu ograniczona jest wyłącznie do górnej partii naczynia. Tworzy go pojedynczy rząd drobnych guzków wypychanych od wewnątrz, umiejscowiony tuż pod krawędzią wylewu oraz pasmo gęstych odcisków paznokciowych, zlokalizowane na przejściu szyjki w brzuśce, w obrębie powierzchni chropowaconej.

Wysokość naczynia wynosi 17 cm, a średnica wylewu 13,3 cm. Wykonano je z gliny schudzonej w przeważającej mierze domieszką piasku oraz w mniejszym stopniu tłucznią kamienną. Charakteryzuje się dobrym wypałem, a barwa powierzchni zewnętrznej oscyluje od ceglasto-brunatnej do miejscami intensywnie brunatnej. Wśród pozostałych fragmentów pozyskanych z obiektu 8, przynajmniej kilka pochodzi z innego, choć najprawdopodobniej zbliżonego pod względem formy naczynia (lub naczyń). Do grupy tej należy m.in. fragment dna wraz z niewielką partią ścianki (ryc. 7: 4), jak również 2 fragmenty brzegowe zdobione ornamentem analogicznym jak garnek (ryc. 7: 2, 3). Okazy te również charakteryzuje dobry wypał oraz obecność dużej domieszki mineralnej, w postaci piasku oraz kamiennej tłuczni.

Bardzo bliskie podobieństwo do pozyskanych z obiektu nr 8 wykazały materiały ceramiczne odkryte w obrębie pozostałych jam gospodarczych (nr 2, 4, 4a, 6, 7). Dotyczy to zarówno technologii masy ceramicznej, jak również techniki wykonania ornamentu oraz zróżnicowania wątków zdobniczych. Poza fragmentami zdobionymi najczęściej pojedynczymi (ryc. 6: 4, 5)

Ryc. 6. Husynne, powiat Hrubieszów, stan. 30. Wybór ceramiki kultury łużyckiej: 1 – obiekt nr 2; 2, 4 – warstwa czarnoziemiu; 3 – obiekt nr 6; 5 – obiekt nr 4. Rys. R. Galej.

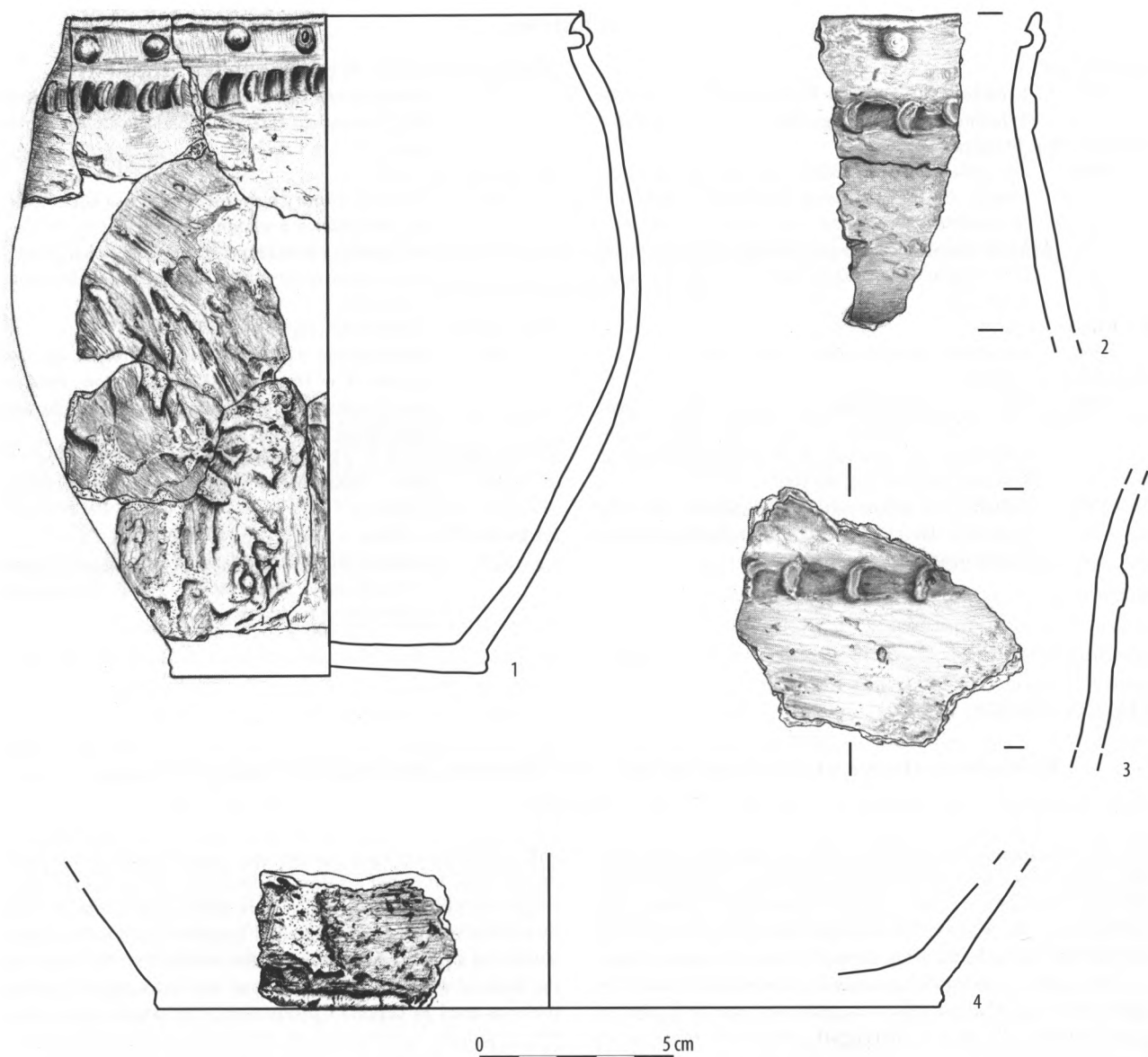
– choć nie tylko (ryc. 6: 3) – rzędami drobnych guzków wypychanych od wewnątrz, wystąpiły także formy odbiegające stylistyką ornamentyki od dotychczas opisanych. Przykładem jest odkryty na dnie obiektu nr 2 zrekonstruowany fragment brzuśca naczynia (garnka) o chropowatej powierzchni zewnętrznej, którego ornament tworzyły nieregularnie rozmieszczone dołki paznokciowe (ryc. 6: 1).

Analiza cech technologicznych oraz wątków zdobniczych ceramiki odkrytej w obrębie wypełnisk pradziejowych jam nr 2, 4, 4a, 6, 7 i 8 wykazuje, iż należy uznać je za pozostałości obiektów gospodarczych osady kultury łużyckiej, funkcjonującej w okresie halsztackim¹. Obecność naczyń zdobionych poniżej wylewów rzędem guzków wypychanych od wewnątrz, pozwala zawęzić jej pozycję chronologiczną przynajmniej do młodszego odcinka wczesnej epoki żelaza, tj. HaD (E. Kłosińska 2005, s. 182). Analogiczne materiały pozyskane zostały dotychczas na licznych stanowiskach kultury łużyckiej z wczesnej epoki żelaza, zlokalizowanych zarówno w obrębie samej Kotliny Hrubieszowskiej i terenów sąsiednich, np. w Hrebennem, stan. 1 i Kolonii Gródka, stan. 11 – pow. hrubieszowski, Wierzbicy, pow. tomaszowski, stan. 7 i 9 (J. Niedźwiedź 1992, s. 157, 162, tabl. II: 5; III: 2-4; V: 1, 2; VI: 1; VII: 1, 4), Husynnem Kolonii, pow. hrubieszowski, stan. 4 (J. Niedźwiedź 1992, s. 162,

tabl. VII: 7, 8; M. Piotrowski, T. Wiśniewski 2006), jak i na pozostałych obszarach Lubelszczyzny, m.in. w Bliśkowicach (J. Gurba 1965, ryc. 1: a, b; 2: a, d) i Kosinie, stan. II (J. Miśkiewicz, T. Węgrzynowicz 1974, tabl. I: 9) – w pow. kraśnickim, czy też na stan. 1 w Krupach, pow. lubartowski (W. Misiewicz 1999, ryc. 3: 5, 6; 4: 1; 2005, ryc. 7: 8).

Pozostałe z odkrytych obiektów (nr 1 i 3) – które określono ogólnie jako pradziejowe – są pozostałościami rowów lub bliżej nieokreślonych konstrukcji o nie zidentyfikowanej obecnie funkcji. Odkryto je w stokowej partii stanowiska, w zaledwie 5-metrowej odległości od siebie. Usytuowane były poprzecznie w stosunku do osi wykopu wchodząc w jego ściany boczne (ryc. 2). Obiekt nr 3 zadokumentowano wyłącznie w obrębie szerokości wykopu, natomiast dla obiektu nr 1 wykonano docięcia o wymiarach 1 x 1,5 m, dzięki czemu uchwycono go na długości 5 m (ryc. 5: 1). Maksymalne szerokości obiektów na poziomie odkrycia osiągnęły 0,8 m (obiekt 1) i 1,2 m (obiekt 3). Pod względem stanu zachowania obie struktury w żadnym stopniu nie odbiegały od opisanych wyżej jam gospodarczych kultury łużyckiej, charakteryzując się niewielką miąższością (ryc. 5: 2-4), jednorodnymi wypełniskami barwy czarnobrunatnej oraz wyraźnie czytelnymi zarysami jedynie w obrębie poziomu brunatnienia. Zarówno granice obiektów, jak i ich wypełniska intensywnie zaburzały ślady działalności gryzoni. Brak jakichkolwiek materiałów archeologicznych w ich obrębie oraz fragmentaryczne rozpoznanie, uniemożliwia sprecyzo-

¹ Pragnę serdecznie podziękować dr Elżbiecie Kłosińskiej za konsultacje podczas analizy oraz klasyfikacji chronologicznej materiałów kultury łużyckiej.

Ryc. 7. Husynne, powiat Hrubieszów, stan. 30. Materiały ceramiczne z obiektu nr 8. Rys. R. Galej.

wanie ich pozycji chronologiczno-kulturowej. Wydaje się jednak – na podstawie wyłącznie stanu zachowania oraz konsystencji i barwy ich wypełnisk – że w obydwu przypadkach mamy do czynienia z obiektami pradziejowymi. Nie można w związku z tym wykluczyć możliwości ich funkcjonalnego powiązania z osadą kultury łużyckiej.

Obiekt nr 5 zorientowany był ukośnie w stosunku do osi wykopu (ryc. 2). Najprawdopodobniej stanowi on pozostałość okopu (rowu strzeleckiego), o czym świadczy koncentrująca się w centralnej części wypełniska stosunkowo duża ilość łusek i kilku pocisków karabinowych z pocz. wieku XX.²

W wyniku badań na stan. 30 w Husylnem ujawniono – nie znane tu dotychczas – relikty osadnictwa kultury łużyckiej z wczesnej epoki żelaza. W związku z „sondazowym” charakterem wykopalisk, skoncentrowanych *notabene* wyłącznie w południowej części stanowiska, nie zdołano potwierdzić jego kulturowej i chronologicznej klasyfikacji, dokonanej w trakcie badań powierzchniowych AZP. Dotyczy to przede wszystkim braku śladów osadnictwa z epoki brązu oraz słabo manifestującej się ich obecności – w postaci nielicznych i mało charakterystycznych fragmentów ceramiki – dla neolitu (kultura malicka), okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza.

² Pociski przekazane zostały do Komendy Miejskiej Policji w Hrubieszowie.

LITERATURA

- Gurba Jan
1965 *Grób kultury łużyckiej w Bliskowicach, pow. Kraśnik. Wiadomości Archeologiczne* 31: 2-3, s. 274-276.
- Kłosińska Elżbieta
2005 *Na południowo-wschodnich peryferiach popielnicowego świata – sytuacja kulturowa i osadnicza w młodszej epoce brązu i we wczesnej epoce żelaza w dorzeczu Huczwy i górnego Bugu. W: Problemy kultury wysokiej, red. S. Czopek. Rzeszów, s. 161-192.*
- Kondracki Jerzy
1998 *Geografia regionalna Polski. Warszawa.*
- Misiewicz Waleria
1999 *Pierwszy sezon badań na cmentarzysku ciałopalnym kultury łużyckiej we wsi Krupy, stan. 1, pow. Lubartów, woj. lubelskie. Archeologia Polski Środkowowschodniej* 4, s. 99-106.
- 2005 *Badania na stanowisku 1 w Krupach, pow. Lubartów, w latach 2001 i 2003. Archeologia Polski Środkowowschodniej* 7, s. 66-76.
- Miśkiewicz Jacek, Węgrzynowicz Teresa
1974 *Cmentarzyska kultury łużyckiej z Kosina, pow. Kraśnik (stanowiska I, II, III). Wiadomości Archeologiczne* 39: 2, s. 131-204.
- Niedźwiedź Józef
1992 *Materiały kultury łużyckiej (?) z okresu halsztackiego z południowo-wschodniej Lubelszczyzny. W: Ziemia polskie we wczesnej epoce żelaza i ich powiązania z innymi terenami, red. S. Czopek. Rzeszów, s. 155-171.*
- Piotrowski Marcin, Wiśniewski Tadeusz
2006 *Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na stanowisku 4 w Husynnem-Kolonii, w pow. Hrubieszów, w roku 2005. Archeologia Polski Środkowowschodniej* 8 (w tym tomie).
- Turcki Ryszard, Uziak Stanisław, Zawadzki Saturnin
1993 *Gleby. Środowisko przyrodnicze Lubelszczyzny. Lublin.*
- Zakościelna Anna
2006 *Badania ratownicze na trasie gazociągu Ukraina – Hrubieszów. Archeologia Polski Środkowowschodniej* 8 (w tym tomie).

MARCIN SZELIGA

RESULTS OF RESCUE EXCAVATIONS AT SITE 30 IN HUSYNNE, HRUBIESZÓW DISTRICT IN 2005

SUMMARY

Site 30 in Husynne is situated in an area of north-east border of the Hrubieszów Valley, in the limits of the supra-flood terrace of the Bug river, on loess culmination of slight south exposure (Fig. 1). The soil cover made of black humus arose from loess which lies directly on the rocks of the Upper Cretaceous substratum.

The rescue investigations carried out between 1st and 18th April 2005 caused the surface exposition of the total area of approximately 482 sq. m. There were uncovered relics of six domestic pits of the Lusatian culture (feature no 2, 4, 4a, 6, 7, 8), two ditches admitted in a general way as prehistoric structures (feature no 1 and 3), object no 5 and a rifle trench dated to the 1st half of the 20th century (Fig. 2), all located mainly in the highest section of ground height.

The Lusatian culture pits yielded rather small amount of artefacts; first of all these were pieces of ceramics, to a smaller extent daub clay clods and single animal bones. The richest inventory was obtained from object no 8 (Fig. 7: 2), which delivered 36 potsherds, proceeded from, at least, three vessels (Fig. 7); a great number of daub clay lumps and one flake made of the Volhynian flint. After reconstructing, one of the vessels (Fig. 7: 1) has occurred to be a s-shaped pot, roughened on the whole belly

with a slightly concave bottom and smooth neck. It has been ornamented in upper section, immediately below the rim by a single row of little knobs which were pushed out inside out, and by a band of numerous fingernail imprints, put on the coarse surface in a place where the neck transforms into the belly. On the basis of analysis of technological attributes and decorative patterns used in ceramics production, one could accept these pits as remains of domestic structures functioned at the Lusatian culture settlement in younger stage of the Hallstatt period.

The objects no 1 (Fig. 5) and the object no 3 are either relics of ditches or not precisely specified constructions of undefined function. A lack of any archaeological artefacts in their fillings, makes also impossible to precise their chronological-cultural position. However in both cases it seems proper to consider a prehistoric origin of the features. A state of preservation, a consistency and hue of their fillings proving extraordinary resemblance to contents of pits of the Lusatian culture, turn to confirm mentioned theory. Therefore it isn't unlikely that they should have had functional connections with some dwelling structures of this unit.

Mgr Marcin Szeliga
Instytut Archeologii UMCS
Pl. M. Curie-Skłodowskiej 4
20-031 Lublin
marcinszeliga@poczta.wp.pl